

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. Vaste commissie OCW
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Plaats/datum:
Utrecht, 6 november 2015

Kenmerk:
2015.048570/RdB

Onderwerp:
onderwijsachterstanden

Geachte mevrouw Wolbert,

Voorkomen is beter dan genezen. Dat geldt zeker als het gaat om het bestrijden van onderwijsachterstanden. Elk kind moet zoveel mogelijk kansen krijgen om zich optimaal te ontwikkelen. Geld voor onderwijsachterstandenbeleid was én is bedoeld om kinderen met achterstanden extra ondersteuning te geven waardoor ze een succesvolle (school)loopbaan hebben en op het niveau komen dat past bij hun talenten.

De komende jaren nemen zowel de gemeentelijke als de middelen voor het primair onderwijs voor achterstandsleerlingen af, in totaal met € 100 miljoen. Dit komt door stijging van het opleidingsniveau van ouders (criterium voor definitie achterstandsleerling¹). In de praktijk wordt echter niet ervaren dat de achterstand bij kinderen, ondanks een stijgend opleidingsniveau van ouders, afneemt. Achterstand wordt namelijk ook bepaald door andere factoren in de situatie van de kinderen zoals een laag inkomen van ouders, etnische herkomst, de wijk of regio waar de leerling opgroeit, GGZ-problematiek. Daarnaast hebben we de komende tijd te maken met een grote groep nieuwkomersleerlingen, veelal van hoger opgeleide ouders. We weten dat deze groep om diverse redenen een groot risico op (taal)achterstanden heeft. In de praktijk betekent dit dat het aantal gewichtenleerlingen op papier afneemt, maar het aantal kinderen met werkelijke achterstand of anderen problemen niet afneemt. Gemeenten hebben daarom ook vaak hun doelgroepenbeleid verbreed. Dit ligt in lijn met de intentie die de Tweede Kamer onder meer heeft, voor gemeenten om vanuit de Jeugdwet en WMO te komen tot een integrale aanpak in het sociale domein.

¹ Ouders zijn hoogopgeleid als zij minstens 3 jaar middelbare school hebben gevolgd.

Evaluatie wet oke

Afgelopen jaren is, zo blijkt ook uit de evaluatie van de wet OKE, veel vooruitgang geboekt als het gaat om het verbeteren van kwaliteit van VVE-aanbod. De evaluatie laat ook zien dat op de plekken waar meer onderwijsachterstandsmiddelen beschikbaar zijn (G37) de kwaliteit ook beter is. Maar dat heeft wel tijd gekost om op dit kwaliteitsniveau te komen. Het geld blijft dus hard nodig om die kwaliteit te behouden. Zodat er blijvend geïnvesteerd kan worden in de professionalisering van medewerkers en de verdere versterking van het preventiebeleid en het opvoedklimaat in de voorschoolse periode. Immers, dat is wat het Rijk vraagt van gemeenten in de Jeugdwet, zodat kinderen zonder achterstanden makkelijk kunnen instromen in het onderwijs. Veel gemeenten leggen uit eigen middelen ook al budget bij om dit te organiseren.

Bevriezing budget onderwijsachterstandsmiddelen

De PO-Raad, VNG, Brancheorganisatie Kinderopvang en de MOgroep pleiten voor bevriezing van het budget achterstandsmiddelen op het niveau 2015. Dit geeft ons de tijd om op een zorgvuldige manier te werken aan nieuwe criteria voor het vaststellen van onderwijsachterstand die wel recht doen aan de huidige problematiek, de lokaal gezien bredere doelgroep en die bovenal recht doet aan wat de leerlingen nodig hebben. Dit sluit ook aan bij de brief van de G4 die op 9 oktober 2015 naar minister Asscher en staatssecretaris Dekker is gestuurd.

De komende jaren staan gemeenten, scholen, kinderopvang en peuterspeelzalen voor grote uitdagingen. Gezamenlijk spannen deze partijen zich in om onderwijsachterstanden te voorkomen en te beperken. In het kader van het onderwijsachterstandenbeleid ontvangen gemeenten middelen om in het voorschoolse domein in samenwerking met kinderopvangorganisaties en peuterspeelzaalwerk voorschoolse voorzieningen te arrangeren. Schoolbesturen hebben deze middelen nodig om goed onderwijs voor leerlingen met een achterstand te kunnen bieden. Zij bieden hiervoor VVE in groep 1 en 2, bieden verlengde onderwijstijd bijvoorbeeld in de vorm van weekend- of zomerscholen en organiseren schakelklassen.

De partijen willen deze uitwerking juist in gezamenlijkheid oppakken, in afstemming met het ministerie van OCW en SZW omdat zowel de gemeenten, schoolbesturen, kinderopvangbranche en peuterspeelzaalwerk een verantwoordelijkheid hebben in het bestrijden en voorkomen van achterstanden. Bovendien sluit dit goed aan bij de huidige ontwikkelingen waarbij de doorgaande lijn van voorschoolse naar vroegschoolse periode steeds meer inhoudelijk vorm krijgt.

Het zou immers kapitaalvernietiging zijn als de effectieve voorzieningen die de afgelopen jaren zorgvuldig tot stand zijn gekomen, weer afgebouwd worden.

Met vriendelijke groet,

Rinda den Besten
Voorzitter PO-Raad

Leo Houwen
Voorzitter Brancheorganisatie Kinderopvang

Jantine Kriens
Voorzitter directieraad VNG

Marijke Vos
Voorzitter MOgroep